

รายวิชา นาฏศิลป์

เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย
ระบำกฤดาภินิหาร, ระบำไก่อ

รหัสวิชา ศ22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ครูผู้สอน โชติกา สมพงษ์

ระบํ้ากฤตดาภินิหาร

ระบํากฤดาภินิหาร

ประวัติความเป็นมา

ระบํากฤดาภินิหาร เป็นระบําที่กรมศิลปากรสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ในราว พ.ศ.2486 ใช้วงดุริยางค์สากลบรรเลง โดยมีพระเจนดุริยางค์ เป็นผู้เรียบเรียงเสียงประสาน ด้วยต้องการให้มีรูปแบบในการแสดงที่ แตกต่างกันไป จากระบํามาตรฐานที่ได้เคยแสดงมาและต้องการให้ ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ในยุคนั้น

ประวัติความเป็นมา

การปรับปรุงการแสดงตอนนี้มุ่งหมายให้
เป็นละครรำ แต่ให้กะทัดรัดเหมาะสมแก่
กาลสมัย จึงต้องปรับปรุงขึ้นทั้งทำรำ
ทำนองร้อง และเพลงดนตรี ดังจะเห็นได้ว่า
ทำรำที่เป็นแบบแผนของนาฏศิลป์ไทยแท้
ระคนกับการใช้บทอย่างแนบเนียน
กระฉับกระเฉง

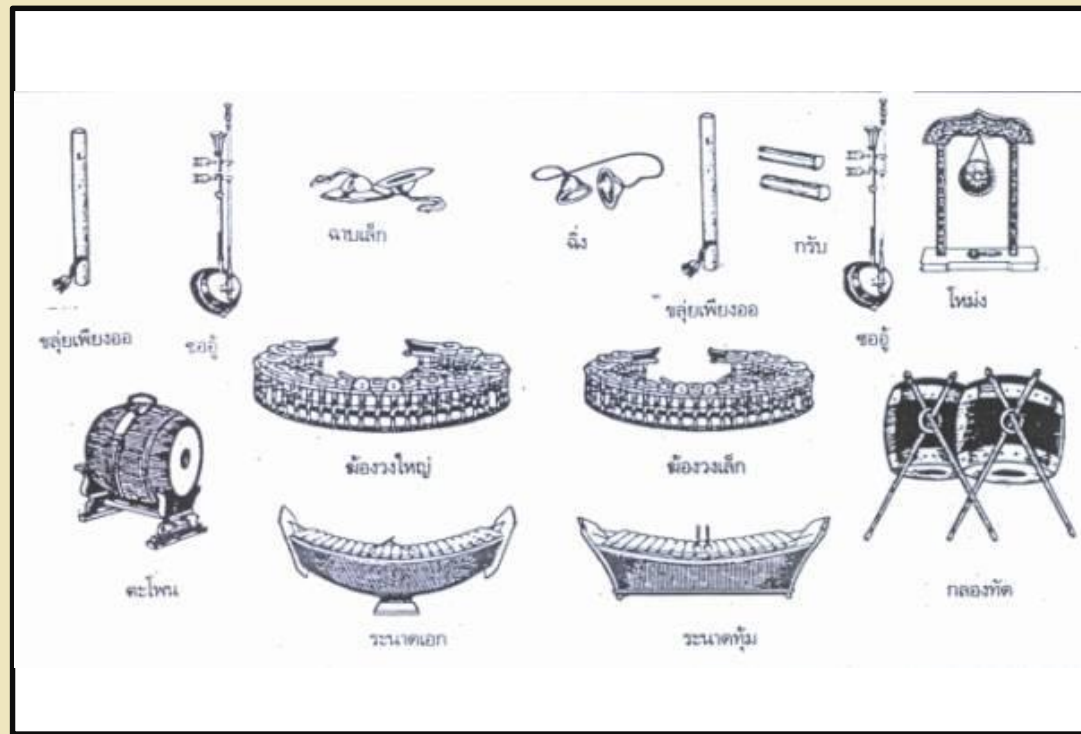
รูปแบบและลักษณะการแสดง

ระบำกฤดาภินิหาร มีลักษณะท่าร่าเป็นท่าร่าระบำหมู่คู่พระ-นาง เสมือน
หนึ่งว่าเหล่าเทวดา นางฟ้ามาร่วมอวยพรยินดีในเกียรติยศ ชื่อเสียงของ
ประเทศไทย ท่าร่าเป็นการตีบทตามคำร้องในเพลงครวญหา ลักษณะของ
ท่าที่มีความหมายตรงกับคำร้องและท่าที่ความหมายสอดคล้องกับคำร้อง
และท่าร่าในเพลงจิ้งจอกผู้แสดงถือพานสำหรับโปรยดอกไม้ **สามารถแสดง
ได้ทั้ง 2 รูปแบบคือ**

รูปแบบและลักษณะการแสดง

ร้องตามบทคำร้องสี่คำกลอนแล้วตัดไปโปรยดอกไม้ในเพลงจิ้นรั่ว ซึ่งใช้เวลาในการแสดง 5 นาที และอีกบทหนึ่ง รำเต็มบทร้องหกคำกลอนโปรยดอกไม้ไปตามบทร้องและในเพลงจิ้นรั่ว ซึ่งใช้เวลาในการแสดง 6 นาที การรำแบ่งเป็นขั้นตอน ต่าง ๆ ได้ดังนี้

ดนตรี และเพลงที่ใช้ประกอบการแสดง

ใช้วงปี่พาทย์ไม้ نرم เพลงที่ใช้บรรเลง
ประกอบการแสดง เพลงร่ำดีกดำบรรพ์
ครวญหาและเพลงจิ้งรีว

เครื่องแต่งกาย

ผู้แสดงแต่งกายขึ้นเครื่อง

พระสวมเสื่อแขนสั้น ศิราภรณ์ชฎายอดชัย
นางศิราภรณ์มงกุฎกษัตริย์ กษัตริย์

อุปกรณ์ประกอบการแสดง

คือ พานสำหรับใส่ดอกไม้

บทร้องเพลงระบำกฤดาภินิหาร

ปีพาทย์ทำเพลงร่ำตึกดำบรรพ์ ร้องเพลงครวญหา

ปราโมทย์แสน
ยिनกฤดาภินิหารมหัศจรรย์
ต่างเต็มตื่นชื่นชมโสมนัส
แจ้วจำเรียงเสียงเพลงสดุดี
แล้วลีลาศเรียงรำระบำร้าย
พรมน้ำทิพย์ปรุงปนสุคนธาร

องค์อัปสรอมรแมนแดนสวรรค์
เกียรติไทยลั่นลือเลื่องเรื่องรูจี
โอษฐ์เอื้อนอรรถอวยพรสุนทรศรี
ดนตรีเรื่อยประโคมประโลมลาน
กรกรีดกรายไปรยมาลีสีประสาน
จักรวาลฉ่ำชื่นรื่นรมย์ครัน

ปีพาทย์เพลงจิ้นร่ำ

โอกาสที่ใช้แสดง

เดิมใช้ประกอบการแสดงในตอนท้ายละครอิงประวัติศาสตร์

เรื่อง เกียรติศักดิ์ไทย

ต่อมานิยมจัด แสดงเป็นชุดเอกเทศ สามารถแสดงในงานมงคล

รื่นเริงทั่วไป

วิธีทัศน์

ระบํ้ากฤตาริินิหาร

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ระบํ้ากฤดาภินิหาร

เผยแพร่โดย : Kru Air Channel

เผยแพร่วันที่ : 4 Feb 2016

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=ZaWN5pEOljQ>

ระบํ้าไก่อ

ระบำไก่

ประวัติความเป็นมา

ระบำไก่เป็นการแสดงประเภทระบำชุดหนึ่งในละครเรื่องพระลอ ตอนพระลอลตามไก่ ซึ่งมีเนื้อเรื่องว่าพระเพื่อน พระแพง เจ้าหญิงแห่งเมืองสรอง สั่งให้นางริน นางโรย สองพี่เลี้ยงไปเร่งรัดให้ปู่เจ้าสมิงพรายใช้เวทมนต์คาถาไปล่อพระลอมารมา ปู่เจ้าสมิงพรายใช้ผีลงสิงในไก่แก้วและบริวารแล้วใช้ให้ไปล่อพระลอมารมา

ประวัติความเป็นมา

ซึ่ง พระลोकกับพี่เลี้ยงคือ นายแก้วและ
นายขวัญกำลังเดินทางมาหาพระเพื่อน
พระแพงเมื่อพระลอเห็นไก่แก้วแล้วก็
ตามจับไก่แก้วก็หนีแล้วล่อให้พระลอ
มาเมืองสรองในตอนนี้จะมียุทธไก่แก้วและ
บริวารไก่ออกมารำในเพลงระบำไก่

รูปแบบและลักษณะการแสดง

ระบำไก่ มีลักษณะรูปแบบการแสดง 2 แบบ คือ

1. เป็นการแสดงประเภทระบำที่มีลีลาท่ารำเลียนแบบท่ากิริยาของไก่ ลักษณะรูปแบบการแสดงเป็นระบำเบ็ดเตล็ด ชุดหนึ่งที่ใช้ในการแสดง ในโอกาสต่าง ๆ

รูปแบบและลักษณะการแสดง

ระบำไก่ มีลักษณะรูปแบบการแสดง 2 แบบ คือ

2. เป็นการแสดงประกอบการแสดงละครเรื่องพระลอโดยมีไก่แก้วและบริวารไก่ออกมารำรวมกันแล้วไก่แก้วก็จะเข้าไปหลอกหล่อพระลอให้ไปหาพระเพื่อนพระแพงลักษณะการรำก็จะเป็นการรำเลียนแบบท่าทางของไก่ เมื่อพระลอตามไก่แก้วแล้วบรรดาบริวารไก่ก็จะบินเข้า

เครื่องดนตรี

เครื่องดนตรี ที่ใช้บรรเลงประกอบระบำไก่
คือ วงปี่พาทย์เครื่องห้า ประกอบด้วย
ปี่ใน ระนาดเอก ซ้องวงใหญ่ กลองทัด
ตะโพนและฉิ่ง

เครื่องแต่งกาย

สวมเสื้อคอกลมแขนสั้น นุ่งกางเกงขาสวม
ส่วน สวนกรงคอ จี๋นาง เข็มขัด ข้อมือ
ข้อเท้า เก๋้ามวย
ส่วนเกี้ยวติดหัวไก่ ติดปีกและหาง

เนื้อร้องและทำนองเพลง

เนื้อร้องเพลงระบำไก่เป็นพระนิพนธ์ของ

สมเด็จพระนราธิปประพันธ์พงศ์

ทรงนำบทละครเรื่องลิลิตพระลอมาสร้างและปรับปรุงเป็นบทละคร
มีเนื้อร้องและทำนองเพลงดังนี้

(กรมศิลปากร, 2525 : 9192)

ความหมายของเนื้อเพลง

ชนไก่อ่งามสีแดงระเรื่อผสมสีเขียวมันระยับ ปีกของไก่อ่สลั่บสีเบญจรงค์
(5 สี) งดงามด้วยลวดลายงดงาม ขอบตาสีแดงชาด มีหงอนสวยงาม
ชั้นได้เพราะ มีเดือยสีเหลือง เท่าทั้งสองมีลวดลาย งดงามตั้งทองเนื้อ
แท้ มีลวดลายฉลุ ลงสีงดงาม ปู่เจ้าสมิงพรายสั่งให้ผีลงสีง่ให้ไปล่อ
พระลอมมา

รื่องลาวจ้อย

สร้อยแสงแดงพระพราย

ปีกสลับเบญจรงค์

ขอบตาชาดพะพริ้ง

ขานขับเสียงเอาใจ

สองเท้าเทินมนพมาศ

ปู่ก็ใช้ให้ผีลง

โก่แก้วไซร้บ่มิกลัว

ผาดผันตีปีกป้อง

ชนเขี้ยวลายระยับ

เลื่อมลายยงหงสบาท

สิ่งคลึงหงอนพรายพรรณ

เดือยหงอยใสสีลำยอง

ปานฉลุชาติทারণค์

ผีก็ลงแก่ไก่

ชุกผกหัวองอาจ

รื่องเรื้อยเฉื่อย

โอกาสที่ใช้แสดง

ระบำไก่ ที่ใช้แสดงได้สองโอกาส คือ

1. เป็นระบำประกอบการแสดงละคร เรื่องลิลิตพระลอ
ตอน พระลอตามไก่
2. เป็นระบำเบ็ดเตล็ดใช้แสดงในโอกาสทั่วไป

วิดิทัศน์

ระบำไก่

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

พระล่อตามไก่

เผยแพร่โดย : น้อย โชนย์กัษ

เผยแพร่วันที่ : 30 JUN 2018

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=-RZJPuvbAUc>

ชิ้นงานที่ 1 เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย

ระบำกฤดาภินิหาร

ระบำไถ่

ชิ้นงานที่ 1 เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย
ระบำกฤดาภินิหาร,ระบำไก่

การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำกฤดาภินิหาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำกฤดาภินิหาร ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

สมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ชิ้นงานที่ 1 เรื่องการแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย
ระบำกฤดาภินิหาร,ระบำไก่

การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำไก่

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำไก่ ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

สมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ชิ้นงานที่ 1 เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย
ระบำกฤดาภินิหาร,ระบำไก่อ่

การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำกฤดาภินิหาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำกฤดาภินิหาร ลงในแบบบันทึก
ที่กำหนดให้

สมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

นำเสนอชิ้นงาน

เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ ระบำกฤดาภินิหาร

ชิ้นงานที่ 1 เรื่องการแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย
ระบำภาคดาภิหาร,ระบำไก่

การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำไก่

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำไก่ ลงในแบบบันทึกที่
กำหนดให้

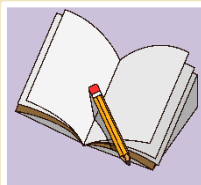
สมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

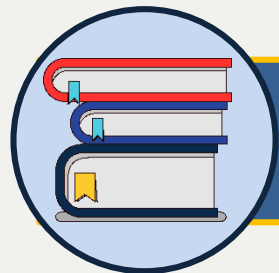
นำเสนอชิ้นงาน

เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ ระบำไก่

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การขับร้องและปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย
รำวงมาตรฐาน เพลง คั่นเดือนหงาย (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้ เรื่อง การขับร้องและปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย
รำวงมาตรฐาน เพลง คั่นเดือนหงาย (1)

